

Praktizējošu ergoterapeitu izpratne par Starptautisko funkcionēšanas, nespējas un veselības klasifikāciju un tās lietošanu praksē

Agnese Kārklīņa¹, Zane Liepiņa^{2,3}

¹ Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca, Latvija

² Rīgas Stradiņa universitāte, Rehabilitācijas fakultāte, Latvija

³ Kūrorta rehabilitācijas centrs "Jaunķemeri", Latvija

Ievads. Starptautiskā funkcionēšanas, nespējas un veselības klasifikācija (SFK) ir uz biopsihosociālā modeļa balstīta struktūra, kas atbilst mūsdienīgam skatījumam par veselības stāvokļa un kontekstuālo faktoru savstarpējo mijiedarbību un ko lieto dažādu veselības aspektu raksturošanai. Latvijā rehabilitācijas jomā SFK lietošana ir noteikta gan normatīvajos aktos, gan medicīniskajā dokumentācijā, gan arī ergoterapeita profesijas standartā. Jāatzīmē, ka Latvijā šobrīd notiek pārejas process uz vienoto veselības nozares elektronisko informācijas sistēmu, tādēļ ir svarīgi, ka veselības aprūpes speciālisti, to skaitā ergoterapeiti, izprot SFK un tās lietošanu praksē.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Darba mērķis ir izpētīt praktizējošu ergoterapeitu izpratni par Starptautisko funkcionēšanas, nespējas un veselības klasifikāciju un tās lietošanu praksē. Pētījumā iesaistījās praktizējoši ergoterapeiti no dažādām iestādēm, kurās tiek sniegti rehabilitācijas pakalpojumi. Kvalitatīvo datu ievākšanai tika īstenotas fokusgrupu intervijas.

Rezultāti. Pētījumā piedalījās deviņi praktizējoši ergoterapeiti no trim dažādām ārstniecības iestādēm. Pētījuma veikšanas laikā notika kopumā trīs fokusgrupu intervijas. Apkopojot fokusgrupu intervijās iegūto materiālu, tika izvirzītas četras pamatkategorijas: ergoterapeita kompetence (tajā tika diskutēts par teorētiskajām un praktiskajām zināšanām); izpratne par SFK (tika saistīta ar SFK struktūru un konceptuālajiem prakses modeļiem); SFK lietošana praksē (katrs speciālists dalījās pieredzē ar personīgajām atziņām par SFK lietošanu) un rekomendācijas SFK lietošanas veicināšanai (tika identificēti tie faktori, kas kavē SFK lietošanu praksē vai tās pilnvērtīgu izmantošanu).

Secinājumi. Praktizējošie ergoterapeiti izprot gan SFK teorētisko bāzi, saistot to ar konceptuālajiem prakses modeļiem un uz klientu vērstas prakses konceptu, gan SFK struktūru. Ergoterapeiti praksē lieto SFK par klīnisku un izglītības instrumentu. Lai veicinātu SFK lietošanu praksē, ergoterapeiti atzīmē, ka nepieciešamas izglītības aktivitātes un pieredzes apmaiņa, kā arī izmaiņas institucionālās vides kontekstā. Lai arī praktizējošiem ergoterapeitiem ir teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas SFK lietošanā, dažādu faktoru ietekmē tās ir nepilnīgas. SFK pasaulē ir plaši lietota klasifikācija, tomēr Latvijā tā netiek izmantota pilnvērtīgi.